

Viisas ennakointi vaatii valveutunutta yhteistyötä

I tsenäisyytemme aikana elinajanodote on Suomessa lähes kaksinkertaistunut. Tähän on vaikuttanut erityisesti lapsikuolleisuuden väheneminen mutta myös liikenne- ja päihdekuolemien onnistunut ennaltaehkäisy. Roolinsa on ollut myös elintapojamme edistäneellä kansanterveystyöllä, joka nosti yhden Euroopan sairaimmista kansakunnista vauraiden ja terveiden kansakuntien joukkoon.

Elämme nykyisin niin pitkään, että munuaistoimintomme ehtii tahtomattamme ja vaivihkaa hiipua. Tällöin eteen voi tulla yllättäviäkin lääkehoidon pulmatilanteita, jos ikääntyvän lääkkeiden käyttäjän lääkkeitöisyydet kasvavat verenkierron tahattomasti. Viisas ennakointi on lääkehoidon onnistumisen kulmakivi. Tässä teemanumerossa Fimean ylilääkäri **Mika Kastarinen** kannustaa lääkäreitä säännöllisesti seuraamaan ikääntyvän potilaan munuaisfunktiota etenkin silloin, kun käytössä on lääkkeitä, joiden teho ja turvallisuus ovat riippuvaisia munuaisten toimintatasosta.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea ylläpitää Lääke75+-tietokantaa, jonka tarkoituksena on tukea 75 vuotta täyttäneiden lääkehoitoa koskevaa kliinistä päätöksentekoa ja parantaa lääkitysturvallisuutta. Tietokannasta on helppo ja nopea tarkistaa, edellyttääkö munuaisten toiminnan heikkeneminen tai muut ikääntymiseen liittyvät ilmiöt muutoksia lääkkeen annosteluun tai soveltuuko lääke ylipäänsä käytettäväksi iäkkäille. Fimean verkkosivuilta löytyvä tietokanta sisältää luokittelun ja suosituksen lähes 500 lääkeainetta tai niiden yhdistelmien käytöstä iäkkäillä.

Potilaan yksilölliset ominaisuudet huomioivaa lääkehoidon kokonaisuutta tulee tukea lääkehoitoprosessin ja potilaan hoitoketjun kaikissa eri vaiheissa.

Apteekkien kontaktipinta iäkkäisiin lääkkeiden käyttäjiin on laaja, sillä pelkästään lääkemääräyksiä toimitetaan iäkkäille apteekkeissa joka vuosi kymmeniä miljoonia.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa valmisteltu rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelma kokosi yhteisiin kehittämistalkoisiin niin lääkäreitä, farmasian ammattilaisia kuin lääkkeen käyttäjiäkin. Vuoropuhelun tuloksena syntyi jaettu näkemys siitä, kuinka potilaan lääkehoidon kokonaisuutta voidaan jatkossa paremmin hallita yhdessä: tarkoituksenmukainen, ammattikuntien erityisosaamista hyödyntävä moniammatillinen toiminta mahdollistaa lääkehoidon ongelmien ennakoinnin, tunnistamisen ja ratkaisun.

Toimiva yhteistyö eri ammattikuntien välillä edellyttää sujuvaa tiedonvaihtoa, jota sähköisten järjestelmien tulisi tukea. Yhteistyön toimivuuden ensisijaisena kriteerinä kuitenkin on, että sovitaan yhteisistä pelisäännöistä ja pidetään voimassaolevista säännöistä myös kiinni. Lääkehoito on aina kumppanuutta. ●

Sinikka Rajaniemi
Ylijohtaja, Fimea

Lääkehoidon päivän 2018 yhteydessä käynnistetty Sopiva lääke -yleisö-kampanja.

Seuraa Twitterissä #sopivalaake ja Facebookissa Tunne lääkkeesi -postauksia.

www.laakehoidonpaiva.fi